

i k náhradě škody požární, a je-li tudíž podrobena náhrada předpisům o rozdělení nejvyššího podání a uspokojení zástavních věřitelů dle jich pořadí. Zejména o tuto otázku jde. Soudní praxe snažící se odpomoci tomuto nedostatku zákona a řešíc otázku tuto (větším dílem) pozitivně, čerpá důvody z cit. dv. dekretu, dle něhož »nemají býti věřitelé hypotekární ve svých zástavních právech zkráceni«, a prohlašuje náhradu škody z ohně za příslušenství budovy (§§ 294 a 296 o. o. z.), přivádějíc zde ku platnosti zásadu: »pretium succedit in locum rei« a odvolávajíc se k § 197 zák. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., dle něhož při elokaci peněz nezletilců musí býti dům v zástavu daný pojištěn u některé veřejně schválené pojišťovny proti škodám z ohně a dlužník zavázán býti musí k tomu, aby na příště pečoval pod ztrátou kapitálu o nepřetržité pojištění (srv. rozh. ze dne 22. října 1878 č. 11.653, časop. »Jur. Bl.« z r. 1878 č. 51, rozh. ze dne 17. září 1879 č. 8557, časop. »Jur. Bl.« z r. 1879 č. 45, rozh. ze dne 21. června 1882 č. 5160, časop. »Jur. Bl.« z r. 1882 č. 39, rozh. ze dne 21. srpna 1888 č. 10.047, časop. »Ger. Halle« z r. 1888 č. 52, rozh. ze dne 5. prosince 1888 č. 13.948, časop. »Jur. Bl.« z r. 1889 č. 3, sb. »Gl. U.« č. 2885, 5529, 7182, 7573, 8227 a j. v.).

Než zákonné odůvodnění těchto rozhodnutí vyvolalo odpor a naléhá se všeobecně na zákonnou úpravu tohoto poměru. Ve všeobecných podmínkách pojištění proti ohni význačných rakouských pojišťoven vyskytuje se toto úmluvou příhodně volené ustanovení: »Jsou-li na pojištěných budovách zapsány (v knihách) hypotekární dluhy před událou škodou a oznámí-li to společnosti třeba jediný věřitel hypotekární prve, než se náhrada škody vyplátí, dá se náhrada jen za účelem znovuzřízení (budovy) a když znovuzřízení to zajištěno bylo, jinak musili by všichni hypotekární věřitelé před nastalou škodou zapsaní přivoliti ku bezpodmínečnému vyplacení náhrady nebo sami míti právo ku přijetí náhrady. Nezřídí-li se znovu budova nebo nemůže-li pojištěný prokázati, že mu veškerí hypotekární věřitelové dovolili náhradu přijmouti, složí společnost náhradu u soudu na útraty osob majících na náhradu nároky. Zanikne-li nárok náhradní vinou pojištěného a bylo-li jinak pojistné přesně placeno, uspokojí z náhrady společnost (dle potřeby) vykávavši se hypotekární věřitele s tou podmínkou, že postoupí svá práva společnosti.«

Na konec budiž k tomu poukázáno, že přímo odporuje cit. dv. dekretu ze dne 18. července 1828 č. 2354 sb. z. s. ustanovení, kteréž obyčejně pojímají do dlužní listiny úvěrní ústavy a jinaké osoby zápůjčku poskytující, že totiž obnos pojištěný jim v zástavu se dává.

Škody vojskem způsobené.

I. Pojem.

Škody ty jsou majetkové ujmy, které doznávají jednotlivci (společnosti) neb obce vojenskými opatřeními a zovou se ve válce škodami válečnými. Takové škody válečné mohou způsobeny býti nepřátelskými opatřeními, jako na př. při střelbě, blokadě, plenění místa a pod., aneb opatřeními obrannými neb útočnými vlastního vojska, jako na př. posekáním stromořadí k uzavření cesty, zavedením vody po vzdělané půdě, by se zamezilo picování nepříteli atd. Jediné za poškození vlastním vojskem způsobené ručí domácí stát a sice opíráno bývá toto právo vojska, resp. odpovídající jemu povinnost státu o § 365 o. o. z. resp. o dekr. dv. kanc. ze dne 10. února 1834 č. 62 sb. z. pol.; válečná škoda nepřitelem při-

voděná pokládá se za náhodu, jež se udála ve jmění poškozeného (§ 1311 o. o. z.), k níž se sice přihlíží při placení válečné náhrady, jež však nedává poškozenému žádného právního titulu.

II. Zvláštní ustanovení o vyvlastnění soukromých statků k účelům vojenským jsou v zákoně ze dne 16. dubna 1873 č. 77 ř. z. resp. v nař. ze dne 18. března 1891 č. 35 ř. z. o krytí potřeby koní při mobilisaci pro vojsko a zemskou obranu, v zák. ze dne 11. června 1879 č. 93 ř. z. resp. ze dne 25. června 1895 č. 100 ř. z. ve příčině nabývání práva vlastnického nebo požívacího ohledně míst ku cvičení, střílení, tělocviku, jízdě a koupání, pak plavení koní. Zákon posléze uvedený jest zároveň rozhodným pro upravení nároků na náhradu za vojenské škody a to:

1. v nejužším slova smyslu, totiž za škody na kultuře (vzdělané půdě) způsobené pohyby vojska; v té příčině jest od vojenské správy úplnou škodu i ušlý užitek a, je-li možno, dokonce ihned na místě samém vojenskými orgány nahraditi, jinak ale na základě smírného ujednání smíšené komise, která co nejdříve se musí sejíti, a nebylo-li by možno dosíci dohodnutí, pak na základě rozhodnutí politických úřadů, v poslední instanci ministra zemské obrany — a

2. v nevlastním smyslu, totiž za poskytování vojenského ubytování a vedlejších potřeb v míru. (K upravení této otázky pro případ války ještě nedošlo, avšak správní dvůr soudní uznal [roz. ze dne 30. června 1888 č. 2205], že jest analogicky užiti zák. ze dne 11. června 1879 na domobranu.) Tuto druhou skupinu bylo by správněji zařaditi mezi vojenská (majetková) břemena, která jsou trojí povahy:

a) omezení vlastnictví k půdě před pevnostmi nebo v nich, t. zv. omezení okršková (rayonní), podle nichž jest po případě vlastníku půdy všechny stavby vykliditi nebo i se zemí srovnati,

b) již zmíněné bříme ubytování a

c) dávky válečné.

Válečné dávky postihnou zase buďto jednotlivce nebo obce (svazky obcí) anebo správy drah, týkající se u soukromníkův a obcí naturálního ubytování, zásobování a picování, přípráže dodávání nebo úplného poskytnutí přípráže spolu s ukazováním cesty, poskytování pracovních sil ku stavbě silnic, mostův a pevnostních prací a v. j. a u drah dopravy vojska a živého i mrtvého výzbrojného materiálu vlastními prostředky a osobami železničními resp. dodání dopravních prostředků a personálu k vojenským účelům.

Škody zvěří a honbou způsobené.

I. Škody zvěří způsobené.

Škody zvěří způsobené jsou majetkové újmy, které přivodí cizímu vlastnictví zvěř určité třetí osobě přináležející. Dle § 15 pat. ze dne 28. února 1786 (Kropáček, sv. 11 str. 488) má se ihned in natura nebo v penězích nahraditi poddaným veškera škoda zvěří způsobená v zeměpanských nebo v soukromých honitbách, na plodinách, vinicích nebo stromech ovocných. Při škodě zvěří způsobené obmezena jest potud zásada § 1305 o. o. z. (»nikdo není práv ze škody pochodící jinému z vykonávání vlastních práv«), že osoba k honbě povoláná oprávněna jest i povinna chovati sice určitý stav zvěře, avšak musí nahraditi škodu zvěří touto způsobenou (rozh. spr. s. dv. ze dne 31. ledna 1883 č. 1648).